

Protokół

kontroli problemowej przeprowadzonej w Urzędzie Miasta w Starachowicach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Urząd Miasta Starachowice, ul. Radomska 45, tel./fax (0-41) 273 82 00, (0-41) 273 83 00; REGON 00516181; NIP 664 000 73 62; Prezydentem Miasta jest Pan Wojciech Bernatowicz; teren gminy zamieszkuje ok. 53 709 mieszkańców.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach: Grzegorz Trapcia – inspektor Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC, oraz Anna Korcipa – inspektor Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC na podstawie art. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 25 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z dnia 3 czerwca 2011 r. (Dz. U. Nr 126, poz. 718) oraz odpowiednio upoważnień Nr 1002/2012 i 1001/2012 wydanych przez Wojewodę Świętokrzyskiego.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniu 9 oraz 19 listopada 2012 roku.

Kontrola została wpisana do Książki kontroli Urzędu Miasta w Starachowicach pod Nr 38/2012.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od 1stycznia 2011 r. do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ad. 1 Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa Gminne Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, przy czym:

- 1) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wprowadzony uchwałą Nr XVI/15/2010 Rady Miejskiej w Starachowicach obowiązywał w roku 2011. Pracownicy Wydziału Polityki Społecznej odpowiedzialni za merytoryczną ocenę aktów prawa miejscowego z zakresu uregulowanego ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nie wnieśli uwag do w/w uchwały (Harmonogram realizacji zadań – zał. Nr 1).

Nadrzędnym celem Programu było zapewnienie pełnej, kompleksowej i profesjonalnej oferty pomocowej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. W realizację w/w Programu poza instytucjami publicznymi zaangażowano dwie, wyłonione w drodze konkursu organizacje pozarządowe realizujące statutowo działania w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie Dysfunkcyjnej „Przystań” oraz Stowarzyszenie Nauczycieli „Zdrowa Szkoła”). Jak wynika ze sprawozdania dotyczącego stopnia realizacji Gminnego Programu w 2011 roku, w ramach zawiązanej współpracy Miasto Starachowice przekazało w/w organizacjom 70 380 zł na realizację przedsięwzięć zaplanowanych w ramach realizowanego Programu. Środki te przeznaczono m. in. na: prowadzenie indywidualnej oraz grupowej terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie, grupy wsparcia, zapewnienie 10 – dniowego wypoczynku letniego dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie oraz ich dzieci (grupa 26 osób, w tym 16 dzieci), organizację spotkań z udziałem rodziców służących podnoszeniu ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, realizację zajęć psychoedukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Zgodnie z Programem w 2011 roku w strukturach MOPS w Starachowicach utworzono Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, przeprowadzono kampanię edukacyjną dla mieszkańców gminy Starachowice, powołano zespół interdyscyplinarny. Ponadto we wszystkich kwartałach 2011 roku organizowano szkolenia dla kadry realizującej zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Łącznie przeszkolono 6 pracowników, z czego: 2 ukończyło Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, 2 zrealizowało Studium Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie, 2 przeszło szkolenie z zakresu pracy ze sprawcami przemocy.

Nie wszystkie działania zaplanowane w ramach Gminnego Programu obowiązującego w 2011 roku zostały jednak zrealizowane – Program przewidywał prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie oraz izolowanie osób stosujących przemoc. Działań tych nie udało się zrealizować. Jak wynika z treści sprawozdania dot. stopnia realizacji Gminnego Programu w 2011 roku, żadna organizacja nie była zainteresowana realizowaniem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych na terenie miasta Starachowice (Sprawozdanie z realizacji

Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar w Rodzinie za 2011 r. – zał. Nr 3; Informacje dotyczące stopnia realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2011 – zał. Nr 4).

- 2) Aktualnie obowiązujący Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty na lata 2012-2016 uchwałą Nr XIV/14/2011 Rady Miejskiej w Starachowicach w dniu 29 grudnia 2011 roku (harmonogramu programu – zał. Nr 2). Poza brakiem określenia źródeł finansowania oraz sposobów monitorowania stopnia jego realizacji dokument ten jest poprawny merytorycznie.

Dokument zakłada zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc, poprzez realizację działań uprzedzających, interwencyjnych, terapeutycznych etc. W drodze konkursu ponownie wyłoniono 2 organizacje pozarządowe, które stanowią współrealizatorów Programu („Zdrowa Szkoła”, Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie Dysfunkcyjnej „Przystań”). Jak wynika ze sprawozdania z realizacji Programu, w 2012 roku do dnia kontroli realizowano następujące zadania (Uzupełnienie informacji – zał. Nr 5):

- a) Poradnictwo, w tym również specjalistyczne prowadzone przez Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie Dysfunkcyjnej „Przystań” oraz wykwalifikowaną kadrę funkcjonującego w ramach MOPS Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego (psycholog, psychiatra, prawnik, terapeuta uzależnień, specjaliści pracy socjalnej posiadający uprawnienia do pracy z ofiarą i sprawcą);
- b) Prowadzono kampanię edukacyjną, w ramach której na łamach „Gazety Starachowickiej” „Tygodnika Starachowickiego” oraz „Echa Dnia” ukazało się 5 publikacji o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- c) Utworzono grupę wsparcia dla młodocianych rodziców (grupa 4-osobowa) jak również grupę samopomocową dla ofiar przemocy (grupa 4-osobowa). Grupy prowadzi psycholog i specjalista pracy socjalnej posiadający kwalifikacje do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Spotkania organizowane są raz w miesiącu;
- d) 8 rodzin skorzystało z pomocy mediatora;
- e) W terminie od 8 – 18 sierpnia b.r. Stowarzyszenie Nauczycieli „Zdrowa Szkoła” zorganizowało letni wypoczynek dla osób ze środowisk dotkniętych przemocą w rodzinie (9 matek z 14-giem dziećmi);
- f) W dniach od 24 – 25 listopada 2012 roku zaplanowano szkolenie dla członków zespołu interdyscyplinarnego, którego moderatorem będzie Pani Renata Durda z Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Ad. 2 Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Na terenie miasta Starachowice w roku 2011 utworzono Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Punkt ten czynny jest od poniedziałku do piątku w godz. 7⁰⁰-17⁰⁰. Celem PIK jest: prowadzenie bezpłatnego poradnictwa i interwencji w zakresie

przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zapewnienie bezpłatnej pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej, terapeutycznej i socjalnej. W związku z powyższym PIK zatrudnia: psychologa, terapeutę uzależnień, radcę prawnego, starszych specjalistów pracy socjalnej oraz lekarza psychiatrę. W PIK w roku 2011 udzielono 320 porad, a w roku 2012 do dnia kontroli z pomocy PIK skorzystało 66 osób (zał. Nr 5).

W 2011 r. przeprowadzono kampanię informacyjną na terenie gminy dt. zjawiska przemocy w rodzinie:

- Opracowano ulotki informacyjne oraz plakaty (zał. Nr 6) na temat prowadzonych działań w ramach gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar w rodzinie oraz danych instytucji, które udzielają pomocy rodzinom dotkniętym przemocą. Ulotki i plakaty rozpowszechniane były we wszystkich szkołach w Starachowicach, przychodniach, szpitalu, Urzędzie Miejskim, PCPR w Starachowicach, Sądzie, Kuratorskiej Służbie Sądowej, Prokuraturze, na komisariatach Policji oraz w stowarzyszeniach „Zdrowa Szkoła” ora „Przystań”;
- Zorganizowano spotkania o charakterze edukacyjnym z mieszkańcami miasta i przedstawicielami różnych służb zaangażowanych w pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie;
- Publikowano w lokalnych mediach informacje dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie (5 publikacji).

Ponadto MOPS w Starachowicach w roku 2011 otrzymał dotację w wysokości 28 350 zł z programu osłonowego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pn. „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2011 r. na realizację projektu „Wiem... Rozumiem... Reaguję...” (zał. Nr 7). Dzięki uzyskanej dotacji m. in. utworzono grupę samopomocy dla ofiar przemocy w rodzinie (obecnie 4 osoby), wprowadzono mediacje rodzinne w sytuacjach konfliktowych (obecnie objętych 8 rodzin), utworzono grupę wsparcia (obecnie 4 osoby) dla młodocianych rodziców, wydłużono czas pracy PIK do godz. 18⁰⁰ oraz wprowadzono dyżury dzielnicowego w PIK (zał. Nr 8).

Ad 3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Miasto Starachowice nie posiada opracowanych żadnych procedur na wypadek pojawienia się konieczności umieszczenia osoby doznającej przemocy w ośrodku wsparcia, jak również nie dysponuje ośrodkiem wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Uzyskanie schronienia poza miejscem zamieszkania dla osoby dotkniętej przemocą wiąże się ze zmianą środowiska i dotychczasowego stylu życia spowodowanymi m. in. długotrwałymi dojazdami do pracy bądź szkoły lub nawet koniecznością całkowitej rezygnacji z dotychczasowego zatrudnienia, koniecznością zmiany szkoły, utratą kontaktu z krewnymi etc.

W okresie objętym kontrolą w dwóch przypadkach zaistniała konieczność zapewnienia osobom schronienia w ośrodkach wsparcia ze względu na doświadczanie przemocy w rodzinie w rodzinie. Jedną osobę umieszczono w Centrum Interwencji Kryzysowej w Kielcach w 2011 roku, natomiast druga została umieszczona decyzją: MOPS/DRŚ/8121/1/SCHR/BSz/12 z dnia 25 września 2012 r. w Schronisku im. św. Brata Alberta dla Samotnych Matek i Ofiar Przemocy Schronisku dla Kobiet w Wiernej Rzece, gmina Piekoszów.

Podopieczna CIK wróciła do domu rodzinnego, jej sytuacja życiowa ustabilizowała się, jest w kontakcie z pracownikiem socjalnym MOPS, natomiast podopieczna Schroniska w Piekoszowie nadal w nim przebywa. Pracownicy MOPS są w kontakcie z kadrą kierowniczą placówki.

Ad 4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego

Na terenie Miasta Starachowice tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania określa Uchwała Nr XVI/17/2010 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 29 grudnia 2010 r.

Sam Zespół Interdyscyplinarny powołany został Zarządzeniem Nr 56/2011 Prezydenta Miasta Starachowice z dnia 7 marca 2011 r. (zał. Nr 9). W skład Zespołu powołano jedenastu członków, będących przedstawicielami wszystkich podmiotów wymienionych w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Warto zauważyć, iż Zarządzenie zawierało błąd pisarski. W skład Zespołu powołano Panią Danutę Duchnowską, podczas gdy przedstawicielem MOPS była Zastępca Kierownika tej jednostki Pani Edyta Duchnowska.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Prezydentem Miasta a podmiotami, których przedstawiciele są jego członkami. W w/w porozumieniach oprócz osób wytypowanych jako przedstawiciele poszczególnych instytucji, określono imiona i nazwiska osób, które w razie nieobecności głównego przedstawiciela podmiotu miałyby brać udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego. Nie wszystkie te osoby zostały powołane do składu Zespołu Interdyscyplinarnego i nie brały udziału w jego obradach. Skład Zespołu Interdyscyplinarnego został zmieniony i zmniejszony do 9 osób Zarządzeniem Nr 283/2012 Prezydenta Miasta Starachowice z dnia 08.08.2012 r. (zał. Nr 10). Wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podpisali wymagane art. 9c pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych pozyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie najpóźniej w dniu wzięcia udziału w pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego (zał. Nr 11). Oświadczenia te były jednak innej treści niż ta wynikająca z w/w przepisu prawa, zachowywały jednak jej sens.

Od czasu powołania, Zespół Interdyscyplinarny Miasta Starachowice spotkał się 12 razy (z czego w roku 2011 r. – 5 razy). Pierwsze spotkanie odbyło się w dniu 12 kwietnia 2011 r. Na pierwszym zebraniu Zespołu Interdyscyplinarnego wybrano jego przewodniczącego, którym została Pani Edyta Duchnowska – Zastępca Dyrektora MOPS Starachowice. W jednym przypadku, spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego były oddalone od siebie o cztery miesiące (9.06.2011 r. – 4.10.2011 r.) co stanowi naruszenie art. 9a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Pierwszy skład zespołu, działający w okresie od 12 IV 2011 r. do 8 VIII 2012 r. spotkał się dziesięciokrotnie. Tylko dwóch członków uczestniczyło we wszystkich posiedzeniach (Pani E. Duchnowska oraz Pan W. Jedynak), dwóch uczestniczyło w spotkaniach dziewięć razy (Pani M. Kiepas oraz Pani M. Majkusiak), dwóch obecnych było osiem razy (Pan G. Kominek oraz Pan A. Hamera), kolejnych dwóch członków uczestniczyło tylko w połowie spotkań (Pani E. Pastuszka oraz Pani G. Jabłońska), w czterech spotkaniach uczestniczył Pan J. M. Salamon, najrzadziej, odpowiednio trzy i dwa razy, w spotkaniach uczestniczyli Panowie J. Kowalewski oraz Z. Kruk. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego nie występował do osób kierujących poszczególnymi podmiotami o zmobilizowanie podwładnych do uczestnictwa w posiedzeniach. Warto zauważyć,

iż w posiedzeniach zespołu brały udział także inne osoby nie będące jego członkami. Byli to przedstawiciele różnych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ponadto od posiedzenia które odbyło się w dniu 12 kwietnia 2012 r. w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego udział biorą dzielnicowi oraz pracownicy socjalni, którzy omawiają sytuację poszczególnych rodzin.

W sierpniu 2012 uległ zmianie skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Z listy jego członków wykreślono dwie osoby najrzadziej biorące udział w jego pracach (Panowie J. Kowalewski oraz Z. Kruk), zmieniono także przedstawiciela GKRPA. Od czasu zmiany w składzie Zespół spotkał się jeden raz, a jedno spotkanie zostało odwołane z powodu nieobecności aż 5 członków Zespołu. Trzech członków Zespołu, powołanych nowym Zarządzeniem, nie brało udziału w żadnym z posiedzeń po zmianie jego składu (Pan W. Jedynak, Pan G. Kominek, Pan A. Hamera).

Osoby spoza składu Zespołu Interdyscyplinarnego, które brały udział w jego spotkaniach nie posiadały odpowiednich oświadczeń wymaganych art. 9a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Oświadczenia takie składały jedynie w grupach roboczych, w których pracowały nad indywidualnymi przypadkami (zał. Nr 12).

Sposób funkcjonowania grup roboczych oraz prowadzenia procedury Niebieskie Karty

W okresie objętym kontrolą w związku z wszczęciem procedury Niebieskie Karty utworzono łącznie 17 grup roboczych, z czego 6 grup utworzono w 2011 roku. Grupy robocze powoływane były w niepełnym składzie, nie spełniającym wymogów określonych art. 9a pkt 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Jak wynika z wyjaśnień Koordynatora Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Pani Małgorzaty Kiepas członkowie grup roboczych powoływani są przez członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w składzie dostosowanym do potrzeb danej rodziny, w każdym momencie pracy grupy roboczej istnieje możliwość rozszerzenia jej składu o kolejnych członków (zał. Nr 13).

Do dnia kontroli w 2012 roku do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego wpłynęły 73 Niebieskie Karty, utworzono 11 grup roboczych. W ramach realizacji ustawowych zadań opracowano 11 planów pomocy. Na posiedzenie grupy wezwano 13 sprawców przemocy, 2 skierowano do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wyeksmitowano 3 sprawców przemocy, 2 skierowano na leczenie stacjonarne, w stosunku do 14 sprawców podjęto działania izolacyjne. W związku z ustaniem przemocy w rodzinie zakończono procedurę w 52 przypadkach, z uwagi na brak zasadności realizacji działań procedurę zakończono w 3 przypadkach. Pozostałe sprawy są w toku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach prowadzonej obsługi administracyjno-biurowej zespołu prowadzi *Rejestr Niebieskich Kart*. Rejestr obejmuje 7 kolumn zawierających informacje na temat: liczby porządkowej sprawy, danych personalnych osoby na rzecz której prowadzona jest procedura wraz ze wskazaniem adresu zamieszkania, nazwy instytucji wszczynającej procedurę, daty wpływu do MOPS, kluczowych decyzji zespołu interdyscyplinarnego w sprawie, daty rozpoczęcia procedury oraz daty zakończenia procedury wraz z krótkim uzasadnieniem. Na potrzeby dokonania oceny poprawności prowadzenia

procedury Niebieskie Karty wybrano losowo 13 akt spraw prowadzonych w okresie objętym kontrolą. Spośród 13 sprawdzonych akt spraw, 3 dokumentacje zawierały m.in.:

- wypełniony formularz Niebieskiej Karty A (oryginał) wraz z pismem przewodnim instytucji wszczynającej procedurę z widniejącą pieczęcią wpływu do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- wniosek o zwołanie posiedzenia grupy roboczej wraz z podpisem wnioskodawcy i przewodniczącego zespołu potwierdzającym wpływ wniosku,
- zaproszenia dla członków grupy roboczej oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie na posiedzenie grupy wraz ze wskazaniem terminu i miejsca posiedzenia,
- oświadczenia członków grupy roboczej o zachowaniu poufności danych osób, których posiedzenie będzie dotyczyć,
- protokół posiedzenia grupy roboczej na rzecz osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, opisujący przebieg spotkania, sytuację życiową klienta, podział zadań, ofertę pomocy dla osoby/rodziny, wzmiankę na temat ustalenia kolejnego terminu posiedzenia, podpisy członków grupy roboczej oraz klienta,
- indywidualny plan pomocy (formularz Niebieskiej Karty C)
- wezwanie sprawcy na posiedzenie grupy roboczej wraz ze wskazaniem terminu i miejsca spotkania
- Niebieską Kartę D
- Protokół posiedzenia grupy roboczej z udziałem sprawcy, podział kompetencji, działania do których zobowiązano sprawcę,
- Formularze monitoringu sytuacji życiowej rodziny wraz z opisem zrealizowanych lub niezrealizowanych działań
- Protokół zakończenia procedury wraz ze wskazaniem danych osób, na rzecz której sprawa była prowadzona, datę rozpoczęcia oraz zakończenia procedury, opis działań podjętych wobec osoby/rodziny, informacje na temat powodów podjęcia decyzji o zakończenia procedury wraz z podpisem przewodniczącego zespołu oraz członków grup roboczych.

W w/w przypadkach procedura Niebieskie Karty przebiegała w sposób ustandaryzowany, przewidziany Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011.

Pozostałe sprawy nie zawierały wszystkich w/w dokumentów. Z analizy akt spraw (*Nr w rejestrze*: 10, 14, 19, 20, 26, 27, 29, 35, 40, 51, 55, 66) wynika, iż zawierały one:

- oryginał formularza Niebieskiej Karty A przesłany przez instytucję, która wszczęła procedurę, wraz z pieczęcią i datą wpływu do MOPS,
- notatki członków zespołu z wizyt monitorujących sytuację życiową osób, na rzecz których wszczęto procedurę, wraz ze wzmianką na temat zrealizowanych lub niezrealizowanych działań
- w przypadku zakończenia procedury – wniosek instytucji, która wszczęła procedurę przekazany do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego dotyczący potrzeby zakończenia procedury wraz z krótkim uzasadnieniem,

- pismo przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego informujące instytucję wszczynającą procedurę o zakończeniu procedury Niebieskiej Karty.

Akta tych spraw nie zawierały jednak opracowanego planu pomocy, a w przypadku zakończenia procedury nie zawierały także wymaganego § 18 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” z dnia 13 września 2011 r. (Dz.U. Nr 209, poz. 1245) protokołu (zał. Nr 14).

Ponadto nie we wszystkich przypadkach dokumentowano przekazanie przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego członkom zespołu lub grupy roboczej formularza Niebieskiej Karty A, co uniemożliwia weryfikację, czy przekazanie przez przewodniczącego zespołu w/w dokumentu członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej przebiegało z zachowaniem terminu, o którym mowa w §8 pkt 1 Rozporządzenia.

Z analizy akt spraw wynika, iż podczas wizyt monitorujących lub rozmów telefonicznych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie proponowano uzyskanie pomocy i wsparcia w MOPS, Punkcie Interwencyjno-Konsultacyjnym etc., natomiast sprawców pouczano o odpowiedzialności karnej oraz motywowano do zmiany zachowań poprzez udział w terapii. Powyższe działania członków Zespołu nie wynikały jednakże bezpośrednio z uprzednio opracowanego indywidualnego planu pomocy, o którym mowa w § 16 pkt 1 Rozporządzenia z dnia 13 września 2011 roku. Ponadto sprawy zakańczano bez sporządzenia protokołu zakończenia procedury Niebieskie Karty, wymaganego § 18.2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

Ponadto w trakcie analizy akt sprawy znaleziono formalne nieprawidłowości w ich prowadzeniu polegające m.in. na:

- przekazaniu przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego formularza Niebieskiej Karty A przez instytucję wszczynającą procedurę z przekroczeniem terminu wskazanego w § 7 pkt 1 Rozporządzenia RM z dnia 13 września 2011 roku (sprawy wszczęte przez Komendę Powiatową Policji w Starachowicach: sprawa w *Rejestrze nr 35* oraz *nr 40* – przekroczenie ustawowego terminu nastąpiło odpowiednio o 12 dni i 2 dni)
- wpisaniu w formularzu Niebieskiej Karty – D imienia osoby dotkniętej przemocą w rodzinie zamiast imienia sprawcy (formularz D dołączony do sprawy znak: MOPS/DPS/8133/4875RC/12)
- składaniu w protokołach posiedzeń grupy roboczej podpisów klientów w miejscu przeznaczonym na podpisy członków grupy roboczej (sprawa w *Rejestrze* pod nr 1)

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

- 1) Aktualnie obowiązujący Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty na lata 2012-2016 uchwałą Nr XIV/14/2011 Rady Miejskiej w Starachowicach w dniu 29 grudnia 2011 roku. Poza brakiem określenia źródeł finansowania oraz sposobów monitorowania stopnia jego realizacji dokument ten jest poprawny merytorycznie;

- 2) Na terenie miasta Starachowice od 2011 roku działa Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. W PIK w roku 2011 udzielono 320 porad, a w roku 2012 do dnia kontroli z pomocy PIK skorzystało 66 osób;
- 3) W 2011 r. przeprowadzono kampanię informacyjną na terenie gminy dt. zjawiska przemocy w rodzinie;
- 4) Ponadto MOPS w Starachowicach w roku 2011 otrzymał dotację w wysokości 28 350 zł z programu osłonowego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pn. „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego W Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2011 r. na realizację projektu „Wiem... Rozumiem... Reaguję...”;
- 5) W okresie objętym kontrolą w dwóch przypadkach zaistniała konieczność zapewnienia osobom schronienia w ośrodkach wsparcia ze względu na doświadczanie przemocy w rodzinie. Jedną osobę umieszczono w Centrum Interwencji Kryzysowej w Kielcach w 2011 roku, natomiast druga została umieszczona w Schronisku im. św. Brata Alberta dla Samotnych Matek i Ofiar Przemocy Schronisku dla Kobiet w Wiernej Rzece, gmina Piekoszów;
- 6) Na terenie Miasta Starachowice tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania określa Uchwała Nr XVI/17/2010 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 29 grudnia 2010 r.;
- 7) Obecnie działający Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 283/2012 Prezydenta Miasta Starachowice z dnia 08.08.2012 r.;
- 8) W jednym przypadku, spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego były oddalone od siebie o cztery miesiące (9.06.2011 r. – 4.10.2011 r.) co stanowi naruszenie art. 9a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 9) Niektórzy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego notorycznie, bez usprawiedliwienia opuszczają jego posiedzenia, co w rozumieniu art. 9a ust. 13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest niewywiązywaniem się ze swoich obowiązków służbowych;
- 10) Osoby spoza składu Zespołu Interdyscyplinarnego, które brały udział w jego spotkaniach nie posiadały odpowiednich oświadczeń wymaganych art. 9a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Oświadczenia takie składały jedynie w grupach roboczych, w których pracowały nad indywidualnymi przypadkami;
- 11) Wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podpisali wymagane art. 9c pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych pozyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Oświadczenia te były jednak innej treści niż ta wynikająca z w/w przepisu prawa, zachowywały jednak jej sens.
- 12) Grupy robocze powołane były w niepełnym składzie, nie spełniającym wymogów art. 9a pkt 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Jak wynika z wyjaśnień Koordynatora Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Pani Małgorzaty Kiepas członkowie grup roboczych powoływani są przez członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w składzie dostosowanym do potrzeb danej rodziny,

w każdym momencie pracy grupy istnieje możliwość rozszerzenia jej składu o kolejnych członków;

- 13) Akta spraw (*Nr w rejestrze*: 10, 14, 19, 20, 26, 27, 29, 35, 40, 51, 55, 66) nie zawierały opracowanego planu pomocy, a w przypadku zakończenia procedury nie zawierały także wymaganego § 18 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209, poz. 1245) protokołu.
- 14) Nie we wszystkich przypadkach dokumentowano przekazanie przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego członkom zespołu lub grupy roboczej formularza Niebieskiej Karty A, co uniemożliwia weryfikację, czy przekazanie przez przewodniczącego zespołu w/w dokumentu członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej przebiegało z zachowaniem terminu, o którym mowa w §8 pkt 1 Rozporządzenia;
- 15) W trakcie analizy akt sprawy znaleziono formalne nieprawidłowości w ich prowadzeniu polegające m.in. na:
 - przekazaniu przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego formularza Niebieskiej Karty A przez instytucję wszczynającą procedurę z przekroczeniem terminu wskazanego w § 7 pkt 1 Rozporządzenia RM z dnia 13 września 2011 roku (sprawy wszczęte przez Komendę Powiatową Policji w Starachowicach: sprawa w *Rejestrze nr 35* oraz *nr 40* – przekroczenie ustawowego terminu nastąpiło odpowiednio o 12 dni i 2 dni)
 - wpisaniu w formularzu Niebieskiej Karty – D imienia osoby dotkniętej przemocą w rodzinie zamiast imienia sprawcy (formularz D dołączony do sprawy znak: MOPS/DPS/8133/4875RC/12)
 - składaniu w protokołach posiedzeń grupy roboczej podpisów klientów w miejscu przeznaczonym na podpisy członków grupy roboczej (sprawa w *Rejestrze* pod nr 1).

VII. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

– sprawdzoną dokumentację, sprawozdania w Statystycznej Aplikacji Centralnej oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Koordynatora Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Panią Małgorzatę Kiepas, Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego Panią Edytę Duchnowską, starszego specjalistę pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Panią Renatę Cybuch.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Panią Małgorzatą Kiepas.

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa

podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

Grzegorz Trapcia

.....

Anna Korciza

.....

Kielce, dn. 3 grudnia 2012 r.

Ze strony kontrolowanej:

Mgr Jarosław Michalski

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Starachowice, dn. 11 grudnia 2012 r.